

Сп
8805(1)

ЛЮБОВОДІВЪ

ИЛИ

ПЕРІОДИЧЕСКО

ПОВСЕМѢСЯЧНО

СПИСАНІЕ.

ТОМ. 1.

ОКТОБРІЯ 1844

ЧИСЛО 7.

Испытайте писанія, въ нихъ же во обращете
живота вѣчный, и сокровище неизчерпаемое.

САМУРА.

въ Типографіи Я. Даміанова.

1844.

ОБЩАЯ
БИБЛИОТЕКА
Р. С. С.

ИЗДАТЕЛЬСТВО

№

ИЗДАТЕЛЬСТВО

ИЗДАТЕЛЬСТВО

ИЗДАТЕЛЬСТВО

ОКРЕЖИНА БИБЛИОТЕКА РУСЬ

Инв. № 14635/58

ИЗДАТЕЛЬСТВО

ИЗДАТЕЛЬСТВО

1811

ЛЮБОВОДІЄ

ИЛИ

ПОВЕЩАТЕЛНО СПИСАНІЄ.

ОКТОБРИИ, 1844.

[ЧИСЛО 7.]

МѢСЯЦЪ ОКТОБРИИ.

Совсемъ шото кеше Октовріа десетый мѣсѣцъ на година-та отъ време-то на Нѣма, но иманованіе-го мѣ происходи отъ первыа мѣ рѣдъ на Латинско-то мѣсѣцословіе, гдѣ-то като кеше осмый мѣсѣцъ наричашесе October, отъ Octo, и imber, дождь. Римляне-те го вѣха принесли даръ на Яріа (бранный и войнскій Богъ), въ мало нѣкое время называшесе Favstinus и Invictus; но въ мало время пріе пакъ старо-то си има.

На старо време изображаваха тоа мѣсѣцъ така, каквото единъ человекъ, когато сѣе жито; а послѣ го изображаваха и предпоставляваха като единъ человекъ, кой-то държи кошица съ съ коштенѣ, облеченъ горна дрѣха, споредъ шар-атъ прилична на листата шото падиватъ въ това време на земля-та, и покрыватъ а съ нерадостно облекло. На 11-й день на тоа мѣсѣцъ флава слънце-те во звѣдїйскій знакъ называемъ Скорпїи.

БЛАГОПРЯВІЄ.

За совѣтованіе, и обличеніе (рѣженѣ).

Служке-те, кои-то секій споредъ сила-та си и споредъ достоинство-то си прави, ако и да не са каквото тызе обывашъ, съ благодареніе обаче прїимай ги, а не съ обличеніе и каранѣ. Защото, онзы, кой-то не се лѣни и не се отакчава за да уракоти онова шото мѣ доважда отъ рѣцѣ-те, той не е повиненъ (кабахатліа) за обличеніе и рѣженѣ, но пачеже за похвала достоенъ.

Като совѣтѣвашъ некого, или обличавашъ требва первъ да смѣлишъ, съ каковъ способъ да го употребишъ и совѣтѣвашъ, требва да намеришъ време пристойно, и такова мѣсто шото да ти помага и време-то и мѣсто-то; никакъ не е прїатно, нито па по-

лѣзно да обличавашъ некого и да мѣ се карашъ предъ прїатели-те, предъ домашны-те ти, или на трапеца-та ти, или на радостно время; защото, като обличавашъ некого така и совѣтѣвашъ го безъ способно время, не самъ че не ти прїима совѣтованіа-та ти, но похваждавасе и на гнѣвъ, и возненавидѣніе.

Лице-то и дѣманѣ-то требва да употребяваме споредъ причина-та на совѣтованіе-то така, каквото лѣкари-те полагаѣтъ лѣкарства-та на раны-те; защото нито кротко и благо дѣманѣ прилича на онша, кои-то са сѣрови и нечѣственни, че на такъва да говори человекъ съ благо, прилича че вїе колцы съ гѣбка (сѣвигаръ); нито па прилича жестоко и горчиво дѣманѣ на онша, кои-то са послѣшливи, добродѣтеливи и секакво добро чѣствѣватъ. Ако да потреке обаче некога жестоко и обличително дѣманѣ, требва за земеме примѣръ отъ лѣкари-те, кои-то горчиви-те лѣкарства смѣшватъ съ медъ, за да ги прїиматъ волни-те да ги употребятъ, и да видаѣтъ отъ нихъ здравіе и полза.

А най послѣ съ една рѣчь да кажеме онова шото е най общо заповѣдванѣ на синки ни: като совѣтѣваме некого, не требва никакъ да се сѣрдиме и лютиме, нито па да говориме съ жестокость и съ кричанѣ; защо това прави человекъ да не прїима совѣтованіе-то ни.

Това требва да имаме предъ очи-те си секогашъ, като сакаме да совѣтѣваме некого. А кога дрѣги нѣкои совѣтѣватъ насъ, какво и да бы было совѣтованіе-то имъ, горчиво или благо, съ благодареніе требва да го прїимаме, и да се не сѣрдиме, ако е безъ време, и безъ причина способна; защо добро-то не быва, когато не е добро.

И като те обличава нѣкой и кара ти се, за нешто а твзе виждашъ, че не си повиненъ, и на празно ти гълчи, на тоа частъ претърпи, и совсемъ шото си озлобенъ безъ причина, но согъ гнѣвъ не дей мѣ отговорѣва, но съ кротость, и съ такова благосклонно отговорѣванѣ, шото самъ отъ себе си да познае, че безъ неспособна причина те обличава. Я ако се е много нешто на тебе разгнѣвалъ, претърпи благоразумно, и като мѣ премине лютина-та, тогава можешъ да наредишъ едно поедно, за онова шо ти се скара, и безъ непристойна причина обличи те.

Не дей се присмѣва никогашъ никому за нѣкоя мѣ природна погрѣшность, или за нѣкоя естественнй мѣ порокъ (сакатлъкъ); а най повече нито да правишъ нито да говоришъ онова, за кое-то ще се срамѣва и ще се църви, оныи, за кого-то това говоришъ.

Помеждъ разговарѣванѣ-то согъ дрѣги, ако сакашъ да имъ се покажешъ угоденъ согъ смѣшливы разговорки, не дей употреблава срамны и безчестны рѣчи, но таквыа шото и смѣхъ да нанесатъ като ги говоришъ, и да не закачатъ никого и обличатъ; защо какво ще се надчишъ и какво ще придобѣешъ отъ такова безчестно и повредително разговарѣванѣ? Дрѣго нишо самъ привременнй смѣхъ и маловременно въ нѣкои угожденіе, а въ нѣкои, кои-то озлобишъ и пограмишъ, всегдашно ненавиждѣніе и укореніе.

Сичка-та способность и угодность состои не самъ да се покажешъ угоденъ въ дрѣгите согъ разговорки-те ти, но да се учѣвашъ и отъ гнѣсны-те рѣчи, и да не разсърдишъ никого съ дѣмы-те ти. Най големо-то искѣство въ разговарѣванѣ-то е, да направишъ дрѣги-те да се смѣатъ, а ты да се не смѣешъ.

Запрещенъ бракъ.

У Исландіа, епископ-о или и священник-о има дозволеніе да запрѣщава каква и да бы была женидѣва, когато жена-та не знае да прочита. Тоа законъ, кой-то толкъва твърде прогледѣва за добро наставленіе на послѣшны-те и потомцы-те, чѣвасе и до днесъ, но...

Най голема нѣжда.

Превелика е нѣжда съ три неща да се смиръва челоуѣкъ секога: согъ сопрѣжница-та си, согъ утроба-та си (корематъ си), и согъ совесть-та си.

ИСЛАМСТВО, или МѢИМѢТЯНСТВО.

Това Исламско вѣроисповѣданіе, именѣвасе така отъ Арабійска рѣчь ИСЛАМ, сирѣчь покореніе на Бога, и има предводителъ мѣ и вождъ Мшамета, кой-то се роди у Арабіа около 611-то лѣто послѣ по Х. Идѣйство-то и Хрїстіанство-то веѣа направили тогава големы успѣхи у Арабіа, и понеже Мшаметанскій родъ славѣшесе и хвалѣшесе че родословствѣе сирѣчь че происходи отъ Исмаила и Авраама, смислисе Мшаметъ че требѣваше да прїиме отъ Идѣи-те и отъ Хрїстіаны-те нѣкоя частъ отъ вѣра-та имъ. Раздѣлѣ книги-те на ветхї-атъ и новы-атъ завѣтъ, вѣрова Мшамета и Хрїста като посланнициы Божїи, на кои-то подченїа-та подмѣшахасе согъ време-то, а той заповѣданъ отъ Бога рѣшисе (попѣснѣсе) да възобнови (возмлади) на земля-та истинна-та вѣра.

Главни-те подченїа на Исламъ слѣдователни-те са а. омыванѣ. в. моленіе. г. постѣ на Рамазанскї-а месецъ, когато се воздержаватъ вѣрни-те самъ денъ отъ секакво ястїе и пїтїе; послѣ по него празнѣватъ Байрам-атъ, когато е прощенно да иматъ мздо-возданіе за воздержаніе-то имъ и постѣнѣ-то. д. законна милостыня, коа-то, несходственна отъ добротворенїа-та на кратковременна-та нѣжда, состои да даватъ единогоднъ за сиромасы-те четырѣдесатна часть отъ приходове-те имъ. Най послѣшна е. поклоненїе въ Мекка, сирѣчь да стѣне хадѣа, кое-то е длъженъ сеїи свободенъ и Заравъ Мшсолманинъ единъ пѣть въ живот-атъ мѣ.

Пѣть пѣти на день кланѣсе вѣрнй Мшсолманинъ въ дом-атъ си или дѣка и да се слѣчи. Самъ торжественны-те молитвы на Петокъ требѣва да ставатъ въ ѣамїа общѣ.

Петокъ е день опредѣленъ на Бога имѣнѣтѣ же Джемаетъ, кое Арабїиски значить цѣрква или собранїе. Въ тоа день длъжни са сички-те Мшсолманѣ да идатъ въ ѣамїа за да се кланѣтъ, а послѣ да гледатъ работа-та си и упражненїа-та си. Самъ два праздницы Мшсолманѣ-те празнѣватъ совершениы: на рамазанъ Байрамъ, и кѣрбанъ Байрамъ, когато колатъ овны.

Мшсолманѣ-те споредъ примѣр-атъ на стары-те Арабїаны и споредъ прообразованїе-то на Авраамскї-атъ Исмаилъ, иматъ обрѣзанїе (сѣнетъ) и Мшмусейско-то разсѣжденїе на чистите и на нечистите животни. Вѣрѣватъ злы

и добри ангели, отъ кои-то първи-те прелящаватъ челоуѣка и наставляватъ го на зло, а втори-те потвърждаватъ го и наставляватъ на добро и на Божіа воля. Вѣрватъ безсмертностъ-та на душа-та, и сѣдъ всеобщій, сирѣчь страшенъ сѣдъ, когато сеіи ще пріеме снова що е достоенъ споредъ дѣлото си

Исламъ запрещава и запира отъ винопїенъ и отъ упївни-те пїтіа. прощава обаче на секого да има четири жени и да употребява колкѣто иска наложници (любовници). Мусолмане-те за причина на претопла-та кліма (мѣсто) Іравійска прїеха като вѣроисповѣдани служенїа умыванъ-то съ вода-Рай-отъ на добродѣтели-те поставенъ е въ мѣста цвѣтоносни, сирѣчь съ цвѣта украшенни и весели близъ при рѣки и потоци. Тамъ се намиратъ сички-те красоты, кои-то за любезни-те имъ и прекрасни очи именуватъ се Хуръ, и кои-то младенствюще вѣчни немаатъ друго намѣренїе самъ да веселатъ блаженны те.

Исламъ отлага (отфърла) отъ челоуѣка свобода-та, и Мусолманин-о вѣрва, че сички-те приключенїа на челоуѣка, добри или зли, неотвѣжнъ са предопредѣленни. И това е щото се именва: писано, или сѣдба (алаханъ вергиси). Сички-те подченїа на вѣрата и вѣроисповѣдани-те обичаи на Мусолманъ-те содържаватъ се въ Коран-атъ, кое-то има значи споредъ Іравійскі-атъ азъкъ прочтенїе. Мусолмане-те вѣрватъ че сички-те различни страны и части на тазы книга открихасе споредъ времена во Мшамета чрезъ архангела Гавріала. Таа книга содържава и приключява заеднъ съ обикновенїа-та на вѣрата, нравственностъ-та, законъ-те за женидба, за окръжанїе (снѣтъ), за наслѣдствїа, и въ кратцѣ да речемъ таа книга е на Мусолманъ-те вѣроисповѣдана, гражданска и войнска.

Коран-о е написанъ Іравійски и за това стана Іравійскій азъкъ въ Тѣрци-те, Персіанъ-те, и въ други Мусолмански люде сватый и главнй азъкъ. Сички-те Мусолмане научаватъ лѣтословїе на вѣрата имъ отъ вѣжанїе-то Мшаметово изъ Мекка въ Медїна, кое стана на 622-то лѣто по Х., и именватъ го епоха (врема) на Бгїра, сирѣчь на вѣжанїе-то. Лѣто-то имъ е мѣсачно, кое е единадесетъ дена по малко отъ солнечно-то. За това две взаимно преемственни на

Хрїстіанъ-те и на Мшаметанъ-те лѣта не научаватъ никога современнъ.

Исламство-то раздѣлисе сначала на многы ереси, кои-то въздвгнаха страшны и трепетны вѣроисповѣданы войны. Учени нѣкои Мусолмане за да дадатъ нѣкое понатїе и познанїе на Мшаметанско-то несогласїе рекоха, че вѣроисповѣданїе-то на Фароуѣи-те (магесници-те) раздѣлисе на 70 ереси, Іудейство-то на 71, Хрїстіанство-то на 72, а най послѣ Исламство-то на 73, отъ кои-то еднѣ сама наставлява на истинное спасенїе.

Вѣроисповѣданно-то раздѣленїе начна веднага послѣ по Мшамета. Тоа, като умре, беше оставилъ самъ еднѣ дъщеря (щерка) оженена за братанецъ-атъ и Алїа, кого-то не рачи Мшаметъ да направи и да го остави наслѣдникъ неговъ. Я когато послѣдователи-те на Мшамета: Абубекръ, Смаръ и Османъ наслѣдстваха го еднѣ по други въ превосходна держава, тогава начеха Мусолмане-те да жалатъ и да не познаватъ друго за законнй имъ вожда и Кназь, самъ Алїа, Мшаметовы-атъ зетъ. Но понеже послѣ по това стана Алїа, Калифъ въздвгнахасе тогава на него многы Мусолмане на противо общество, и кървоуе на междоубоина бранъ и война, оскверниха и поразиха оныа страны и веси щото беха прїали ново-то подченїе. Това стана начало на двѣ-те главны ереси, кои-то раздвлатъ и сега Мусолманъ-те, сирѣчь ересь-та на Снїтѣ-те и на Схїтѣ-те.

Снїтѣ-те прїиматъ редъ-атъ на Калифѣ-те каквото послѣдства, и вредъ познаватъ и чинатъ светы синки оныа, кои-то като вѣдствдстваха заеднъ съ пророкъ-атъ останаха вѣрни во Исламскі-атъ законъ. Я Схїтѣ-те вѣрватъ, че отъ наслѣдници-те на пророкъ-атъ (Мшамета) самъ Алїа беше законнй владѣтель; а Абубекра, Смара и Османъ кълнатъ, отвращаватъ се и мразатъ синки щото се не покорватъ въ хорѣгва-та (баракатъ) на любезны атъ имъ царъ.

Това сначала сѣшо и чисто гражданско раздѣленїе оведнага стана причина и на раздѣленїе-то на вѣрата. Исламство-то се разви и опозна се съ време-то, и въ многы неща требваше да содѣйствдватъ и участници-те и наслѣдници-те на Мшамета. Абубекръ, Смаръ и Османъ придобиха въ Калиф-атъ имъ голема сила за вѣрата. За това Снїтѣ-те прїиматъ безпристрастнъ сички-те толкованїа и повелѣнїа на тѣа

мъже. и за това се именуватъ Сунитъ отъ Арабійска-та рѣчь Сунна, сирѣчь преданіе. А Схитъ-те понеже обичатъ приключенно саму Яліа пренебрежаватъ сички-те онѣ повелѣнія и слѣдователно послѣдватъ и почитатъ различни подченіа. Именуватъ се отъ противнищ-те имъ Схитъ, Арабійска рѣчь, и значи: еретичъ. Я тіа именуватъ секуси Яделіахъ, сирѣчь причастны на праведливостъ-та.

Сунитъ-те и Схитъ-те раздвоихасе и станаха едни на други противни и приимаха власть нѣкога во една, а нѣкога въ друга страна. На днешній день властвуватъ Сунитъ-те въ сичка-та Тѹркіа, Вгупетъ и други страны на Африка. властвуватъ и у Арабіа, у островы-те (адыте) на Индійско море, и братъ многъ сошовѣрны помежд Тѹрски-те людъ, кои-то се поселиха въ Русіа и Персіа. Сунитъ-те се раздѣлаватъ пакъ на четьри ереси: Амбалитъ, Схафеитъ, Маликитъ и Янефитъ, кои-то се именуваша отъ началнищ-те имъ Амкала, Схафеа, Малека и Явд-Аніфа. Но четьри-те ереси, понеже иматъ премалки различіа, славатъ се отъ Сунитъ-те синки православны, и секи е свободенъ да послѣдва една отъ тѣхъ коа сака. Подченіе-то на Авд-Аніфа продолжавасе въ Тѹркіа, а подченіе-то на Схафеа во Вгупетъ, на Малека у Барбаріа (цеаеръ) и на Амкала у Арабіа.

Я стевла-та на Схитъ-те, кои-то содержатъ друга-та часть на Мусолманска-та держава, многъ са различни. Казахме по напредъ, че Схитъ-те именуватъ се по превосходствѣ послѣдователи на Яліа и на потомци-те мѣ. Но Яліа не полъчи достойно време за да утвърди слава-та си, остави многъ сынове неговы, кои-то требоваше да са слѣдницищ-те неговы. Но кой отъ нихъ требоваше да управява держава-та? по мнозина-та се согласиша да познаатъ за управители Яліевы-те сынове Ясана и Осейна, и слѣдующ-те непосредственны на вторы-атъ като законны имъ князи освенъ послѣдні-атъ, кой-то като беше станалъ почти на дванадесетъ години возрастѣ невидимъ се учини, понеже се скри въ нѣкое почтайно мѣсто, и чекаше време да се яви па и да покаже повѣдителищ-те си славы въ правда-та мѣ. Тѣа дванадесетъ владѣтели именуватъ се Има мѣ, сирѣчь по превосходство вожди. Многаждъ най послѣдні-о отъ тѣхъ именувасе Мади, сирѣчь благочинный. Сосъ-

упованіе че Мади па добавда, не присѣществва никоа законна власть на замла-та, и цареве-те не са долго саму прости наестолтели и вельможи на Имамъ. Споредъ това подченіе Персіиски-те князи отъ силно-то овладаніе на Сѡфи, вѣрдоюще, че отъ нѣкоа косвенна черта, сирѣчь че отъ нѣкоа средственна страна происходи рожденіе-то имъ отъ потомци-те на Имамъ, именуватъ се раби на царя помѣстнаго; освенъ то хранатъ во Испаханъ, первенствующій градъ въ Персіа, многъ конѣ за да слѣдватъ на Имамъ, ако се слѣчи да дойде. Това мнѣніе се продолжаетъ и до днесъ въ Персіа, прави катъ день успѣхи во Индіа, гдѣ-то кѣхъ возвысили некога Монголки-те самодержцы мнѣніе-то и слава-та на Сунитъ-те въ царство-то, и гдѣ-то послѣ по владѣніе-то Англійско Мусолманъ-те, сички почти отъ Персіанъ родословящеся, иматъ совершенна свобода во вѣроисповѣданіе-то имъ.

Слѣдва.

ЛѢТОСЛОВІЯ.

по Хр.

Рѡманъ Аргиропловъ царствѣва	5 лѣта	1034
Міхаилъ Пафлагонъ	7 —	1041
Міхаилъ вѣдкатъ мѣ	4 —	1045
Кѡнстантинъ Мономахъ	10 —	1055
Феодора Порфирородна	2 —	1057
Мікае Войскій	1 лѣто	1058
Ісакій Комнинъ	2 лѣта	1060
Кѡнстантинъ Дѣка	6 —	1066
Рѡманъ Диогенскій	4 —	1070
Міхаилъ сынъ Дѣковъ	7 —	1077
Никифоръ Ватаніатинъ	3 —	1080
Алексій Комнинъ	38 —	1118
Іванъ Комниновъ	25 —	1143
Манuilъ Комниновъ	37 —	1180
Алексій Комниновъ	3 —	1183
Андронікъ	2 —	1185
Ісакій Ангеловъ	8 —	1193
Алексій Ангеловъ		1208
Мѣруцфъ		1204

На това време овладаха Латинъ-те

Кѡнстантинополь

Балдинъ Латинанинъ

Брркъ

Петръ

Рокертъ

Балдинъ в.

„

„

„

„

„

„

„

„

„

1217

царствѣва 9 лѣта 1228

33 — 1261

На това време овладаха

Греци-те па Кѡнстантинополь.

Міхаилъ Палеологовъ царствѣва 24 — 1285

Андронікъ Палеол. царст. „ 13
 Іоаннъ Палеологъ, и Вангак. 37 — 1392
 Манбилъ
 Іоаннъ Палеологъ царствѣва 23 — 1448
 Квнстант. Палеологъ царствѣва 2 — 1453
 На 29-й Маѣ овлада Квнстанті-
 нополь Мшаметъ, вторый Слтанъ
 Оттманскій въ лѣто Хрїстово 1453

Отъ Америка МНОГОЦЕННИ РЪДЪ (МЕТАЛЛА).

Отъ 1492 до 1521 даваше катагодишно
 Америка въ Бурша Стерл. 52,000. Я отъ 1521
 до 1546, Стерл. 630,000; сирѣчь въ разсто-
 яніе на первъ-те 54 години даде 17,000,000
 літры Стерлины. Отъ 1546 до кону-атъ
 на 16-то столѣтствіе споредъ средственно
 опредѣленіе катагодишно изданіе златно
 и сребренно достигаше до 2,000,000 Стерл.
 Въ разстояніе на 17-то столѣтствіе вронсе
 че Американска-та рѣда издаваше 16,000,000
 двастолпници (дирекліи) въ една година,
 въ послѣдственн-то половинъ столѣт. 22,
 500,000 двастолпници; и въ слѣдователн-
 те 53 години, сирѣчь отъ 1750 до 1803,
 35,000,000 двастолпници. Въ начало-то на
 сегашно-то столѣтствіе слѣдихасе години,
 на кои-то се издадоха и 45,000,000 двастолп-
 нници. Я послѣ отъ 1810 изданіе-то се смали
 много, за отчѣтпленіе-то на Испанійска Аме-
 рика, и зашто станаха много матежи, не-
 постоанства и немирванѣ.

(Изь полѣзнихъ свѣдѣній).

ПОМѢСТНИИ СОБОРЪ.

Свѣтшй и помѣстншй Соборъ, собраншй
 въ Трїадница градъ Іларійскій (Софія), стана
 на 347-то лѣто Господне во време-то на Квн-
 стантіа, и Квнста Единородны братїа, и
 царї, Квнстантіа укв царствѣваше въ Квн-
 стантінополь, а Квнста въ Римъ, послѣ по
 еднадесать години на смертъ-та Отца
 ихъ Квнстантіна великагв. Я Отцъ въ тоа
 соборъ веха, отъ Западно-те укв триста, а
 отъ Восточно-те седамдесеть и шесть сп-
 редъ Свкрата лѣтописца. Отъ кои-то, пре-
 востходни веха и Преподобншй на Испанійска
 Кврдѣва Бїскопъ, кой-то веше достоенъ
 всакїа почестности, за старостъ-та, и много-
 трѣдїе-то што показа. И Архїдамъ, и Фї-
 локсенъ свѣщенншй, тїа и трима-та веха въ
 мѣсто на Папа Івліа. Максїма Іеросолумскій,

Павлъ Квнстантінопольскій, и Яѳанасїа Яле-
 кандрійскій, кои-то присѣдѣваха укв въ
 него, но веха отрѣшени и отставленни
 отъ Вусевїанш-те. Я Првтогенъ Сардїскій
 (Софїйскій) Бїскопъ, и дрѣги. Пренїе прочее
 и раздѣленїе стана помеждъ Западно-те
 Отцъ, и помеждъ Восточно-те, и не се со-
 гласиха едни сохъ дрѣги. Зашто восточни-
 те, кои-то веха арїанїстѣ, като дойдоха въ
 Трїадница, писаха на Западно-те, да не тѣ-
 ратъ и да не смѣшаватъ въ собор-атъ, свѣ-
 таго Павла, и великаго Яѳанасїа, Маркелла
 Янкврскаго, и Ясклипана Газейна, като отр-
 ѣшени и отставленни. А Западно-те о-
 писаха имъ, че не ги познаватъ за прѣстѣп-
 ницъ, нито за отрѣшени и отверженни,
 и за това ги иматъ сохѣдатели въ собор-
 атъ и сопричастншцъ. Но восточни-те като
 се надчиха това и познаха, връщатсе на диръ
 у Фїліппополь, и овдїа пакъ Яѳанасїа,
 Павла, Маркелла, Ясклипана, Івма Римскаго,
 Преподобнаго Кврдѣвскій, Првтогена Сар-
 дїскій, и дрѣги. И като не помнатъ ни-
 какъ единосбщностъ-та, проклаха самш
 онш, кои-то казѣваха три Бове. И о-
 ногози што говори, че Хрїстосъ не е Богъ.
 И зашто Отецъ, сынъ, и дрѣхъ с. Единъ е
 и той. Я оногова што казѣва, че да ли
 е нерожденъ сын-о. Я дали веше некога време
 или вѣкъ, когато не веше. Въ Трїадница укв
 Западно-те Отцъ направиха собор-атъ, и
 въ Нікеа соборно-то вѣроисповѣданїе утвр-
 дїа, безъ да приложатъ нешо въ него, или
 да отложатъ, а Яѳанасїа, и Павла, и Мар-
 келла, и Асклипана, оправдїа и освѣви-
 ниша, и чрезъ царїе-те сохѣстѣвоваха та прѣ-
 столш-те имъ церковнш прїаха. Я во Фїліп-
 пополь восточно-те на противъ проклаша.
 Я не сички те, но самш десеть. За што
 сички-те не веха арїанѣ, но вѣкой самш, а
 дрѣги-те православни (както охїи въ Сре-
 децъ Отцъ овавлаватъ въ посланїе-то къ
 сички-те церкви) за кое-то и мнѣгъ законо-
 положенїа арїански проклаша, и символ-атъ
 имъ като православенъ прїа божественшй
 Іларїй. И при сичко-то това, и настолюш-
 те законш издадоха, кои-то га потрѣкни на
 благочинїе-то и тостоанїе-то церковно; и
 потвѣрждаватсе укв неопредѣленш отъ а-
 го на а-й, и а-го, на з-й, а опредѣленш
 отъ в-го на з-й, и чрезъ това потвѣржде-
 нїе велегька по овразъ вѣкоемъ воспрїиматъ
 сила.

(Изь Кормчїе-то).

ПИСМО СЫНОВНО.

Това писмо е на единъ Сербинъ, кой, като се воспитъ въ дѣтскій возрастъ отъ родители-те си, и на добро ученіе настави, и по нѣкое время като се сподоби на благополучно состояніе и степенна слава, пишва на майка си.

“Дражайшаа родителнице!

Понеже желаемъ да ви предпоставимъ молта сыновна благодарность, и мое къ Вамъ высочайшее почитаніе, ето Ви испровождамъ малый плодъ отъ молта нива, коа то сте ме Вы (вие) заедно съ покойнаго ми Отца научили да сѣемъ, и открили сте ми пѣть въ даьшее мое наученіе, съ кое азъ сега живѣемъ, и полъчихъ щастіе да слъдѣвамъ премъдромъ и челонѣколюбивомъ и осподарю Императору Александръ II. и нахождаме въ состояніе да Ви испроводимъ по возможности онова, кое взирае на Ваше спомоществованіе, и по малъ мало да исплатѣвамъ В. старшій мой сыновный долгъ, за то, що сте ме Вы воспитали согъ свои-те матерны сладчайшы гръди настави на пѣть честности, истинны и правды, и научили сте ме да обывамъ свои-те предражайшы родители, мое-то отчество, кое-то обави първы-те дни на живот-атъ ми, мои-те прелюбезны сестры, родственницы, и сички наши сосѣдницы (комшии), кои-то чдватъ въ себеси совершенна пріятность на мое-то дѣтство, тѣа незавенни ми добри хора, кои оуе и до днесь ме обыватъ; но согъ кои-то а сега заедно немамъ щастіе да живѣемъ въ мой-атъ зрѣлый вѣкъ; научили сте ме, казвамъ, да познавамъ, да любимъ и точно да исполнавамъ сички-те мои священны должности граждански, и должности на благостыни-те. Най големета ни дарба на тоа свѣтъ е сладка-та дарба на живот-атъ ни, а спередъ това наши-те първи и най големи добродѣтели са родители-те ни, кои-то са вкѣпъ (заедно) първи, вѣрни, сегашни, и секогашни пріатели на наше-то благополучіе и благодарствіе. Като самъ лишенъ отъ свой-атъ си родитель, а немамъ сега никого на свѣтъ-атъ, кого-то да бы обожало мое-то сърце толкъва, колкъто обожаеъ Васъ и желаетъ, сладчайшаа мати моя, Вашъ прелюбодарный единецъ сынъ! Спередъ то комъ бы а посватилъ и пренесалъ тоа първий на мое-то разсудженіе плодъ, што про-

изведохъ на мои-те зрѣли лѣта, оговнь Васъ? Вие сте ме носили въ Ваша-та матерна утроба, претърпели толкъва мъка и безпокойнство, учѣвали дни-те на младенчество-то ми, воспитали мое то юношество, Вие ме обывате повече отъ свой-атъ си животъ, Вы, ш вѣчнопамятный и незаковаренный день! можете ли оуе да помните? Гіе заковарили сама себе и отфарили своа-та опасность и небѣдванѣ на любезны-атъ Вашъ животъ, устремихтесе (стрѣчахтесе) коа мене да ме избавите, или да умрете заедно съ мене, когато бехъ ношевалъ у кошара-та во время-то на страшны-те гарманицы: помнители, возлюбеннаа мамце? Когато Вие на ношно время притѣрахте тамъ, и намѣрихте ме все утопенъ головода; Вие бехте тогова заковарили и опасность и свой-атъ си животъ, като смыслихте за мене: нито страшны-те гарманицы, нито ужасни-те (страшните) молнія и блескавицы, кои-то свѣткаха презъ онаа мрачна и темна ношь; нито небесны-атъ огнь кой-то запалюваше хіладо пожарове, нито нишо друго на свѣтъ-атъ не може да Вы удържи подъ покров-атъ на Ваші-атъ домъ, отъ кой-то се намерѣваше далече Ваше-то дѣте! М прочее не бы былъ достойнъ на животна-та дарба, нито на Ваши-те таквыа жертвы, нито на Ваша-та любовь, нито на ваши-те благодарнія, ако не бы чѣствѣвалъ и не позналъ сички-те неисповѣдимы цѣны на Ваша-та матерна благость и милость.

Ако благослови Господь Богъ дни-те мои, а предпоставлявамъ въ себе си удовольствіе да засвидѣтельствѣвамъ тѣмъ и да увѣримъ предъ сичкі-атъ свѣтъ молта къ Вамъ непредѣленна любовь, и вѣчна благодарность; а сега въ залогъ и у вѣреніе на таа моя священна къ Вамъ должность прашамъ Ви таа рѣчь, коа-то самъ говорилъ тѣва въ столнина-та Руссійска на господарство-то, предъ сички-те учены людіе, предъ сички-те высоки лица, и сички-те царски прислѣжници. Въ това свѣтло собраніе Сіателство Вгв Графа Александръ Сергѣевичъ Строгановъ, единъ отъ първы-те и высокодостойнѣйшы-те велможы Руссійски; и высокопреосвѣщенство Вгв Митрополита С. Петербургскій Амвросій, благословиха ме, и пиха за мое здравіе, и за здравіе на майка ми, коа то ме е родила и воспитала. Таа рѣчь Вие на познавате, каква въ себеси сила има; но сердце-то Ви познава

и разумѣва помышленія та и чвствованията сердечни на Вашѣ-атъ сынъ, кой-то е почтенъ секога и секаде совершенно отъ щастливъ-те челоуѣцы на свѣт-атъ, до кога мы Вы будете живи и здрави. Прїимите прочее том мой залогъ во Ваше-то матерно нѣдро (пазѣха) милосердіа и милости, и благословите дни моа, шкъ да благо ми будетъ, и долголѣтенъ будѣ на земли.

Высокодостоинѣйшій и многомилостивый начальникъ мой, Господинъ Новосильцовъ, достойнъ и праведнъ любимый Государемъ, неше да се отрече, но ще се согласи на мое-то и Ваше желаніе въ нѣкое мало время да ме испроводи да Вы посѣтимъ, да цѣлдуамъ матерны-те ми рѣцѣ, и да предпоставимъ Вамъ личнъ това моевысоко почитаніе, сердечнъ благодареніе, и дѣшевнъ преданность на Ваша-та священна вола, съкъ кола-то самъ заеднъ и секога ще самъ.

Предражайшаа родителнице моа
Вашъ

С. Петербургъ на 18ніа 10-й 1806 лѣто.
Покорнѣйшій и благодарнѣйшій сынъ
Григорій Терланчъ."

СЛАВЯНСКА ДРВНОСТЪ.

(Виждь на 88. 59, 47 и пр.)

Предпоставихме и описахме по многѣ мѣста Старославенска-та многораспространна держава по Италіа и сегашна Славоніа пр. Х. нѣкои седмъ, осмъ, почти и девать столѣтствіа; споредъ тѣа времена така и по нѣмска земля, сегашна Австріа, по Германіа, Боеміа, Саксоніа и пр. по Галикіа, Прѣсія дори и до Балтійско море, отъ гдѣ-то намѣрбвахъ и штаръ-атъ (кехриваратъ); и послѣ по нѣкое мало время по Македоніа, Далматіа и пр. Я по Трансильваніа, по Вуршпейска Сарматіа, сегашна Вуршпейска Рвѣгіа, и по горна и доана Мусіа, сегашна Сербіа и Болгаріа още предъ отъ невоспоминатели времена, гдѣ-то споредъ различни времена и мѣста подъ различни именованіа называхасе: Внетѣ, Венди или Винди, Іллурици, Далматѣ, Тракиланѣ, Даци, Тавлатіанѣ, Ягріанѣ, Пѣанѣ, Ютаріатѣ, Дарданіанѣ, Сауроматѣ, Гетѣ, Мусіанѣ. на кои-то именованіе-то начива още отъ С. мира

α. Μισὼν τ' ἀγυεμάχων καὶ ἀγαυῶν ἰππολογῶν,
Γλαυτοράων Ἀβίων τε, διχασιότατων ἀνθρώπων,"

1200 години пр. Х. и пристига до Нікиѣта Хвнїатина 1200 год. п. Х., гдѣ-то се шенш и чистѣ види че тѣа Мусіанѣ са отъ тоа свѣрїй и истый Старославенскій народъ; Защото тоа реченный Нікиѣта Хвнїатинъ, като повѣствва за цара Ясѣна, именѣва народ-атъ мѣ Мусіанъ, каквото ще видиме тамъ, когато пристигнеме въ негово-то повѣствование; а Гергій Акрополитинъ, тѣа свѣрї съкъ Ясѣна Мусіанъ называ ги Взагары, каквото тамъ по дровно ще извѣстиме.

Това Старославенско распространіе у Единадесать почти вѣкове совсемъ шо пострада различни утѣсненія отъ различни владѣтели, споредъ различни времена и мѣста, каквото пристигнахме да кажеме, но учива го свободно и неповрежденно твърде добръ дори до време-тона Траіана владѣтеля Римскаго; защото, какво ще видиме по доле, той го совсемъ смали и уничтожи, шото едѣва по две столѣтствіа воспріа пакъ вытѣ крѣпко и сила своа.

Около перво-то столѣтствіе по Х., като прїима Траіанъ скиптра-та на Римско-то правительство, и като распространи Римска-та власть на такова верховно состоаніе, кое нито шото бѣха предъ него Римски цесари можеха да пристигнатъ, нито послѣ по него можеха да учиватъ, и като се извѣсти че тѣа Славенски народове не самъ че не са покорни на Римска-та власть, но и данокъ катогодишнъ зиматъ отъ Римланъ-те, не може да стѣрпи това порѣганіе, и совсемъ шо мѣ казввахъ велможн-те Римски, че тѣа славенски народове са силни и крѣпки, кои-то съ великій Александръ повѣдиха вса величїа и кои-то отъ толкува вѣкове са непобѣдими и свободни, но раздараженный (люта) и упорнъ (иначїа) владѣтель Траіанъ сокра крѣзь четъ отъ различни народы войска и устремисе, сирѣчь съкъ гнѣвъ отиде на Даци-те, каквото казвва Иппіанъ Риторъ во двадесать и трето-то слово на Римска-та Історіа. α. Ἐστράτευσε μὲντοι ἐπὶ Δάκας, μὴτε χρημάτα ἀ ἐπετείως ἐλάμβανον (Δάκες δηλ.) δίδοναι αὐτοῖς ἀνεχόμενος, καὶ δάκας εἰσπραξαῖσθαι τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἰμπερίωνος." Я Декефалъ Краля, и споредъ Петра Патрїкіева Царь, защото го той така называ "Δεκέφαλος ὁ Δακῶν βασιλεὺς", като чѣ Траіаново-то нашествіе и устремленіе противъ Славенскихъ народныхъ, кой-то совсемъ шо имаше престол-атъ си въ Трїадица (Софіа), но тогава сѣдеше въ Бѣдинъ градъ, като чѣ казвамъ това устремленіе, и знаеше,

че е Траіанъ мъжъ хитръ и военъ, собра многочисленна отъ сички-те Славенски народове войска, и като се сразиха двѣ-те противоположны войски, кихасе такъ твърде зле, и совсемъ щото се избиха многѣ отъ Римски-те войни, и уранихасе до толкъва щото, като имъ не стигнаха повързанѣта за ранш-те, не пожали Траіанъ нито дрѣх-та си и раскъсна а за повезуванѣ, но совсемъ то надвиха Римлянѣ-те, и овладаха многѣ страны народны, и устремихасе на царствата Декефалови. † А Декефалъ испроводи посланници, и обѣщасе и орѣжіа-та (пѣсатъте) да му предаде и ухищреніа-та, и сичко друго що сака, споредъ повѣщаніе-то му, да прави, и ако изволава да дойде, и като на самодержца да му се поклони. И Траіанъ се укроти и смири, и върна се въ Италия съск посланници-те Декефалови, кои-то, като пристигнахъ въ Римъ съ големо поракореніе смиреніе поклонихасе и предадохъ орѣжіа-та, и многѣ нещѣ изговориха съ моленіе. И така, като направиха миръ, полѣчиха на орѣжіа-та си. Я Траіанъ се прослави многѣ, и именува се Дакійскій. Но не по многѣ време, като се научи, че Декефалъ не мирѣва и прѣтѣпи обѣщаніа-та си, той тогава собра още повече по силна отъ перва-та си войска и дойде на Декефала, и като се сразиха въ първш-атъ бой надви Траіанъ. Я Декефалъ виде че не може съ вой да надвѣе, смисли съ прелестъ да убіе Траіана, и испроводи нѣколцшна мѣжественны и вѣрны му войни. да издѣтъ въ Траіанска-та войска и да казватъ че са дошли самоволни, и така като ги повѣрѣватъ и осгаватъ, тіа тогава да намератъ способно време и да убіатъ Траіана, но това ухищреніе се овави, и стана послѣдната лѣсть горша първа. Защото тогава Траіанъ се разгнѣва многѣ, и направи за да покори тѣя народове совершенны такни средства, на кои-то учѣва и до днесъ и име-то и место-то. Направи мостъ презъ Днѣвѣ и прѣйде рѣка-та, и сички-те по оніа мѣста Славенски народове покори. Я Декефалъ откоркена горкѣ отчѣлсе и самъ себе уби. И многоцѣнно-то му сокровище и иманѣ, кое-то беше скривъ подъ една рѣка щото течеше въ царствата, сичко-то оплѣни Траіанъ. И по това послѣ устремиса по сѣверовосточны-те страны, гдѣто е сега Хертова, Икраилъ, Галацъ и пр., и гонѣше тѣя

Славенски народы по тіа, като се совокупиха съск оныа щото беха привѣгнали изъ запаѣненны-те страны тамъ, и направиха тамъ прекопъ при кой-то се сразиха съск Траіана надвиха му и прогнаха го отъ тамъ, съ кон-то послѣ стори миръ, и като постави тамъ крѣпка стража, тысящи сирѣчь негогы войни, направи по оніа мѣста градица, кои то честъ поменуватъ Исторіци-те какъво то горереченны-о прекопъ и до днесъ се называ Траіанска стѣна, коа-то е надъ 44-й степенъ на ширина въ Харты-те Географически, потомъ върна се въ Римъ, гдѣто за поменъ че е повѣдилъ и покори тѣя силны и войнны Славенски народове. Дацъ-те сирѣчь или Гѣты-те, въздвигна и постави столпъ, кой то има име-то му и кой то стои още и до днесъ въ Римъ, една отъ най важны-те и достовоспоминаемы-те во оныа градъ древности (старости). И отъ това траіаново време, таа Старославенска много-гораспространна, каквото рекохъ на 61 стран. и пр., Іллурийска держава и власть смали се и уничужи до толкъва щото и именованіе-то въ тѣя запаѣненны страны изгуби, и въ разстоаніе на две столѣтствіа, совсемъ щото тіа Славенски народове подъ различни имена и времена подвижаваше да се оттрѣсатъ отъ Римско-то иго (аремъ) но прѣтѣрпѣха го дори до великаго цара Квнстантіна.

Нека зазначимъ обаче и слѣдователно-то повѣствованіе, кое не ми е вѣроатно и достословно, но самъ да дадемъ причина на оныа, кои-то имѣтъ доказателно понатіе за това що ще опишемъ, да предпоставатъ истина-та за него :

Казватъ нѣкои въ това траіанско време, че отъ тіа Славенски народове, кои-то не привѣгнаха, каквото други-те имъ единоазычници и не прѣйдоха въ Басарабіа и Трансулваніа но останаха въ Фракіа, долна Мусіа и Дакіа, въ Дарданіа и Македоніа, Траіанъ ги пресели въ Далматіа, и горна Мусіа и нарече ги Серкы, кое, споредъ Римскій азкъ, значи слѣги (Servi). Я щото беха по Римска-та земля непотребни, разброшенни и разбойнически хора всели въ горна Дакіа, сегашна Влахіа, кои-то, като се смѣсиха тамъ съ тѣя тамошны-те Славенски народове нарекохасе послѣ Власи, Вѣцовласи, и пр., каквото ще докажеме тамъ, като пристигнеме въ повѣствованіа-та на оніа времена, въ кои-то прѣйха това именованіе.

† Вѣнаръ тома д. гнига іа. гл. ка. л. 441.

ПОВѢСТЬ за Свѣтаго славнаго великомъченика ДИМИТРІА.

Свѣтѣйшій великомъченикъ Димитрій родиса во градъ Солднѣ отъ благородны и благочестивы родители: Отецъ мѣ беше всевода на Солднѣ градъ скло второ-го столѣтствіе Господне во време-то на Максиміана мѣчителя; за това родители-те мѣ бѣха потайни Христіанѣ, сѣраха ради Максиміана, и бѣха премисѣдъ благосѣдѣтели, но за насѣдствование-то немаха чедо, за кое бѣха и прискорбни, и за това се молеха непрестанно на Бога да имъ даде чедо за насѣдникъ ихъ. Споредъ моленіе-то прочее и желаніе-то, даде имъ Богъ, и родиша свѣтаго Димитрія, за кое рожденіе всрадовасе сичкій Солднѣ. Когато пристигна прочее отрок-о (дѣтето) на таковъ возрастъ шото да поима онова що мѣ говорятъ, дадохъ го на ученіе, и като можеше да разсѣждава и да познава истина-та, воведоха го въ онова особно молитвенно мѣсто, гдѣто имаха тайно С. Иконы на Исуса Христа, и на С. Богородица, надчиха го за свѣтое вѣроисповѣданіе, и казаха мѣ сичко нишо шото приводи да познае истиннаго Бога, и да се непрельсти отъ скерны-те идолы. Привикнаха тайно едного свѣщенника въ таа сокровенна и потайна молитвеница, и нѣкои отъ познаны-те Христіаны, и крестиха сына своего. И послѣ по доволно време, като се преставиха родители-те мѣ, беше пристигналъ на совершенъ возрастъ, и стана насѣдникъ не самъ на имѣніе-то имъ, но и на докродѣтелство-то имъ. А Максиміанъ царь, като чѣ че умре воевода-та Солднскій, отецъ мѣ сирѣчь, привикна сын-атъ мѣ с. Димитрія, и като виде раздѣм-атъ мѣ и мѣжество-то мѣ, направи го Анаупатъ (началникъ) на Солднѣ градъ. И с. Димитрій, като пріима отъ цара тоа санъ и достоинство, дойде въ солднѣ, и гражданы-те го пріаха съ съ честь. И веднага наче да проповѣдва явнѣ и да слави има Божіе, и да побъчва сички-те и да ги наставлява на истинна вѣра, и стана на солднаны-те дръгій апостолъ Павлъ, и безбожно-то многокожіе изкорени. Въ мало време извѣстисе това на Максиміана, кой-то разгнѣвасе злѣ, и като се видна отъ сарматскі-атъ вой, дойде въ солднѣ. Я с. Димитрія, като не беше той оцѣ дошлъ, собра сичко-то си имѣніе, и преврѣчи го сичко на вѣрна-та си слѣга именемъ

дѣппа, за да го раздаде все на сиромасы, и на оныя, кои-то са въ голема нѣколъ нѣжда, а той се вѣдаде въ молитвы и псценіа, и приготвѣваше за мѣченичскій отъ Бога вѣнецъ. И като пристигна царь-с, и пыташе да ли е истина това що слѣдшаше за Димитрія, а той стана предъ царь-атъ, и свободно извѣсти че е Христіанинъ, и укори пзвическо-то многовожіе. Я царь-о заповѣда да го чѣратъ въ темница, въ кел-то, като флѣзна свѣтѣйшій молшеса, и говореше съ Давидомъ “Боже помози ми: Господи помогни ми скорѣ. Защо-то тызе си мое терпѣніе Господи, Господи ты ми си надежда отъ мое-то еше дѣтство, на тебе самъ се предадохъ оцѣ отъ утроба-та, и чрева-та матерни, ты ми си покровитель. За тебе ще се хвалимъ и ще пѣемъ и хвалимъ Бога моего до гдѣто самъ, за това ще ми се веселатъ уста-та, като ще те хвалимъ, и азъ-ко ми ще се побъчва съ правда-та ти ката день.” И не се намѣрѣваше с. Димитрій като въ темница, но като во свѣтлѣйшій чертокъ, съ пѣніе и славословіе Божіе. Я дѣволъ посака да го заплаши, и преврѣзисе въ змѣя, и поплѣсисе да го ухапе за нога-та, а той се прекрѣсти, и съ нога-та си а настѣпи и порази. Послѣ мѣ се яви ангелъ Господень свѣтлѣйшій съ прекраснѣ вѣнецъ, и рече мѣ “миръ тебѣ страдалче Христѣвъ, мѣжайся ѣ крѣпись. А свѣтѣйшій ѣговори: радѣюся ѣ Господѣ, ѣ веселюся ѣ Бѣзѣ спасѣ моёмъ.”

Като беше с. Димитрія въ темница-та царь-о се упражняваше и занимаваше во игры и позорища (сѣире): имаше нѣкой корецъ похваленъ и славенъ именемъ Дѣла, кой-то беше отъ Вандалскій народъ, за когото направи едно позорищно мѣсто високо, и услаждаваше като гледаше, че тоа Дѣла като се кореше съ мѣжественны и пки челоуѣцъ, надвиваше имъ и фѣрлаше ги отъ онова високо мѣсто доле на копіа (мѣздрацъ). Беше тамъ единъ момокъ именемъ Нестѣръ, потаенъ Христіанинъ, и познаница на с. Димитрія; той, като виде Дѣла че убива безчелоуѣчно мнозина, распалися ревностію, и восхотѣ да се кори съ него, отъ тѣрча въ темница-та при с. Димитрія, и сказа мѣ онова безчелоуѣчно дѣло Дѣво, а най повече, че убива Христіаны: и просеше отъ него молитва и благословеніе, да бѣ възмогла тогова немилостиваго челоуѣкобѣйца да повѣди. И с. Димитрій прекрѣсти го съ крестное знаменіе, и рече: Дѣла ще по-

вѣдѣишъ, и за Хрїста мѣченъ ще вѣдешъ. А Нестѡръ отъвѣрѣ въ позорище-то, и съ големъ гласъ викна "Боже Димитріевъ помози ми, сплетеса съя противник-атъ чеврѣтѣш, и като го Физри долъ на осгри-те копѣа, предаде го на горка-та смѣрть. Царь-о оваче оскорбиса тѣвѣде много, и овѣднага заповѣда да посѣчатъ блаженнаго Нестѡра; но ко всемъ то не може да се утѣши за дуа. И като се науди че съ благословеніе с. Димитріево погѣби Нестѡръ горделиваго дуа, заповѣда и него да укіатъ съ копѣа. Като наче прочее да свѣти двадесатъ шестый день на Октовріа, влезнаха войнѣ-те въ темница-та, и намѣриха с. Димитріа столица на молитвѣ изводоша го съя копѣа, и така като изобрази смѣрть-та на Хрїста Господа копѣемъ прокожденнаго, предаде въ рѣцѣ егѡ честнѣю и с. свою дѣшѣ. И тѣло-то мѣ като беше паднало на земля-та, нѣкои отъ вѣрны-те доидоха презъ ноцъ-та тайнѣ узеха го, и погрекоха го.

И като премина доволно време, и гоненіе-то престана, направиха надъ гроб-атъ с. Димитріа единъ малый храмъ (церква), гдѣто ставаха много чѣдеса, и различни исцѣленія на боаны-те бываха. Послѣ по това, нѣкой отъ свѣтлы-те велможы, славенъ и вѣренъ, изъ Іалурійска страна, имандемъ Леонцій, кой-то беше овладанъ и содержимъ отъ една тяжка и неисцѣлна болестъ, припадна съ вѣрою къ с. великомѣченику Димитрію; и като го внесоха во храм-атъ мѣ, и поставиха на това мѣсто, гдѣто лежеха въ земля-та сокровенны-те мѣчениковы мощи, веднага се исцѣли, и стана здравъ, кой-то благодареше Бога, и угодника негова с. Димитріа славеше. За знаменіе прочее на благодареніе-то мѣ, овѣщасе да направи церква-та на свѣтаго, велика и прекрасна. Като развалиха прочее тоа малый храмъ, и като начеха да копатъ ров-атъ на основаніе-то (темелатъ) намѣриха мощи-те на с. великомѣчника Димитріа цѣлокѣпны и нетлѣбны, отъ кои-то истече благомеришливо муро, и сичкі-атъ градъ отъ благоуханія (хубава мерісма) напълни. И сичкі-о народъ не сокра, и съ радостію извадиха мощи-те на сватаго изъ земля-та, и много множество безчисленни болни исцѣлихасе и оздравеха съ помазѣваніе-то на истеченно-то муро. И Леонцій се радѡваше, не самъ за здравіе-то си, но най повече защото се намѣриха свѣтлы-те мощи, и у мало време направи на то-

ва мѣсто храм-атъ прѣчѣденъ во имя с. Димитріа, гдѣто постави честны-те мощи неговы во единъ ковчегъ окованъ съя злато и сребро, и украшенъ съя каменѣ многоцѣбны. Кѣпи села и лозіа, и дарова ги на церква-та за потребны-те иждивенія. И като се приѣготовѡваше да се върне въ дом-атъ си поище мѣ се да земе нѣкоя часть отъ свѣтлы-те мѣ мощи съя себеси, и да направи во отечество-то си церква на с. Димитріа, а той мѣ се, гави на сонъ и запретимъ, да не въдрзналъ да отдѣли нѣкоя часть отъ мощи-те мѣ; а онъ зема самъ плащаница-та (покрывката) потопенна съ кровь-та на сватаго, положи а въ златный ковчегъ, и отиде. Като отиваше Леонцій за отечество-то си въ Іалуріа, много чѣдеса станаха въ пѣтешествіе-то: като пристигнаха при една рѣка, коа-то беше дотекла много, и весьма мѣтна и силна, и като се намерѡваше Леонцій въ големо смѣшеніе и страхъ, гавимъ се с. Димитрій и рече: земли ковчег-атъ въ рѣцѣ-те си съ плащаница-та, и прейди. И той, като стори спорѣдъ повелѣніе-то, прейде рѣка-та неповрежденъ. И като пристигна во отечество-то си, направи преславна церква на с. Димитріа, и Маріна Епарха Іалурійскаго, кой-то беше боленъ, и лежеше отъ глава-та до нозѣ-те оложенъ въ гной и стрѣпъ, изкави и оздрави, и одного кровоточиваго прѣчѣднѡ исцѣли, и бѣсны уврачева и освободи, и други много чѣдеса съя молитва-та на сватаго станаха тамъ. Това чѣдотвореніе у Іалурійскіа народъ на с. Димитріа и въ послѣшно время показаса; зашо, като благоволи Богъ да въздвигне пакъ Славенонародна-та власть, чрезъ с. Димитріа чѣдотворца оебави на Первопрѡсвѣщенны-те старѣйшины въ Терновъ градъ, и заповѣда да вѣнчатъ цара Славенонароднаго, и сѣна, прѣдвозвѣсти с. Димитрій и рече: той ще изкави народа отъ поракошенія; Богъ бо съ нимъ бѣдетъ, и скиптра народни успѣютъ въ рѣкѣ Искѣновѣ. Като се соверши това пророченіе, Искѣны направи церква с. Димитрію присѣтствѡющѣ даже до днесъ.

Чѣдеса-та на с. Димитріа по секаде, а най повече въ Солѣнь що показѡваше, твореше и всегда твори, многочисленни са и неописанны: много пѣти, като станѡваше голема скѣдосѣ въ Солѣнь и гладъ, той се гавеше на сонъ въ житопродавны-те корабли, и житопродавцы-те, и казѡваше имъ да идатъ въ Солѣнь, зашо тамъ ще си продадатъ жи-

та-та съ голема полза, кои-то, като послѣ-
шваха и отиваха тамъ, продаваха си жи-
то-то, и спечаливаха доволно, за това и
благодареха премногъ на С. Димитрія, и
проповѣдваха благодвореніе-то мѣ.

Въ тѣя времена тогава слѣдѣваше въ цер-
ква-та на С. Димитрія единъ момокъ, име-
нѣмъ Снисѣфоръ, кой-то подвизаемъ отъ
лѣтѣство, крадеше отъ свѣщы-те щото при-
носеха за почитъ и благодареніе С. Дими-
трію, и даваха мѣ ги да ги запалива. Пѣви
мѣ се С. Димитрій на сонъ и рече мѣ: брате
Снисѣфоре, не ми е угодно твое-то слѣженіе,
защото крадешъ свѣщы-те, и правишъ по-
вреда и неправда не самъ на другы-те, но и
себеси повреждавашъ; остави прочее това лѣтѣ-
во дѣло, и покаяса. Я Снисѣфоръ махнасе отъ
това злонаравіе и злообыкновеніе, но по мало
време па крадеше свѣщы-те. Во една сътринѣ
твърде ранъ дойде единъ отъ благочестивы-
те гражданы, и донесе весьма големы свѣщы,
запали ги надъ гроб-атъ на С. Димитрія, и
като се помоли отиде. А Снисѣфоръ дойде,
и като посегна да ги земе, веднага излезна
гласъ отъ гроб-атъ на Свѣтаго и казѣваше:
пакъ ли така правишъ? отъ тоа гласъ като
отъ гърмавица убіенъ Снисѣфоръ, падна на
земла-та и като мъртавъ лежеше тамъ, до
гдѣ-то дойде единъ отъ клирицы-те, и видѣ-
гна го. Като дойде едвѣмъ мало по малъ
въ себеси, исповѣда предъ сички-те сичко-
то си прегрѣшеніе, за кое се чѣдеха сички,
като го слѣдѣша, че казѣваше все едно по
едно.

Многъ пати избави Солднъ отъ съпоста-
ты, и вѣднъ владѣтели, и мнозина отъ
плѣненіе и робство избави. Некогашъ, като
вѣха нападнали противницы и плѣнители
на околны-те Солднски страны, поплѣниха
многъ людѣ, междъ нхъ и двѣ прекрасны
дѣвицы (моиш), кои-то, като заведоха въ
свое-то си мѣсто, подароваха ги на Князь-
атъ си. Тѣя дѣвицы вѣха многъ хитры, и
имаха големо искусство въ шѣнѣ-то, за кое,
като се надчи Князь-о, заповѣда имъ да
ушиятъ окраз-атъ свѣтаго Димитрія на
платно, а тѣя совсемъ щото се отричаха и
не шѣаха да го изображаватъ, но като ви-
доха насилуванѣ-то на Князь-атъ, обѣща-
хасе да товѣршатъ повелѣніе-то мѣ, и въ
мало време ушиха го и изобразиха преизра-
ни, но плачѣха горкы, защото знаеха, че тоа
шарварскій Князь, не желалеше окраз-атъ на

С. Димитрія за нѣкое благоговѣніе и почитъ,
но за порѣганіе. За това сосъ плачь и ры-
даніе молахасе на С. Димитрія. Като совер-
шиха прочее образованіе-то и шѣха на у-
тринѣ-та да го предадатъ Князю, намѣри-
хасе сосъ образованіе-то въ церква-та при
гроб-атъ на С. Димитрія на 26-и Октовріа,
като се совершаваше всенощно-то бдѣніе. Я
Солднски-те людѣ като видоха това чѣдо,
удивишася, а момы-те като се совѣдиха на
той часъ, казѣваха и говореха: слава Богъ,
гдѣ се намѣрѣваме, и чинѣха, че сонъ гле-
датъ. И като познаха, че са на истина въ
Солднъ, защото гледахъ гроб-атъ на Свѣта-
го, и народ-атъ Солднски, съ големъ гласъ
викнаха и възблагодариха застѣпника своего
С. Димитрія, и предъ сички исповѣдаха все
оно послѣдованіе нишно и приключеніе. Я
Солднѣнѣ-те възраждѣвахасе за такова пре-
славно чѣдо, и нашѣнны-атъ образъ поста-
виха на двери-те предъ олтар-атъ, отъ кой-
то многъ чѣдеса ставаха.

С. Д. Ростовскій.

Кое е средство-то на протѣвѣніе-то

“Добрѣ бы было да имамы Грамматикъ
и лексіконъ на азѣкѣ-тѣ си, сирѣчь едно
общо правило, по кое-то да пишемъ вси, и
да не смы непостоянни и несогласни помеж-
дъ си, послѣдѣюще всѣкій свое-то си мнѣніе.
Но това не може да са завѣрши ѿ едногѣ
или ѿ двѣма: за това трѣбва да са събе-
рѣтъ понѣ петъ или шесть мѣжи оучени ѿ
различни мѣста, ѿ различни оучилища, ѿ
свокождѣнни ѿ всѣко дръго попеченіе и оу-
пращеніе, и посвѣщенни (опредѣленни) со-
вершенно на това токмо дѣло. Шѣзѣкѣ-
тъ ни е, за да речѣмъ такъ, въ рожденіе-то
си; за да са оустрои какъ-то прилича, трѣ-
бѣва размышленіе много, наклоненіе опасно;
трѣбватъ совѣти, разговоры, состязанія,
взаимнописанія съ повсюдъ оучени-тѣ еди-
нородни и иносродни (доко е потреба). Того
ради не трѣбва да чѣкамы това самъ ѿ
оучены-тѣ и словѣсны-тѣ нашего народа,
кой-то живѣютъ разсѣлани единъ тѣкъ
а дръги тамъ оупражняющеса въ да печелѣтъ
нашѣнны-тѣ си хлѣбъ; трѣбва да въззримъ
паче на дръги нѣкои си, кой-то да иматъ
и шѣніе и сила да стѣрѣжатъ на народъ-атъ
това големо благодѣаніе; трѣбва да са на-
дѣемъ за това ѿ оныхъ, кой-то безъ нѣкое

повеждѣніе, безъ нікое молѣніе, самопроизволно прогнѣватъ когачество-то си за оучреждѣніе на оучилища, за заплаѣта на оучители, за издавнѣ на книги, за все, съ една рѣчь, що са шноси на оулдчшѣніе-то на народъ-ѣтъ. Вѣше ѣ това дѣло, благорѣднѣи начѣлници нѣшегѣ народѣ, ѡстанки на вѣтхж-тж нѣшж нарѣднж слѣж; вѣша ѣ работѣ това вѣгѣлюбивѣи Первосвѣщеници (Архѣри), человекѣи Ксѣїи на кой-то са ѣ прѣсѣрѣчило прѣдѣтелствѣ-то на оумствѣнны-тѣ ѡвцы; вѣша ѣ рѣвѣта, когачѣи тѣрговѣцѣ; вѣша ѣ рѣвѣта, вси ѡвшелѣбцы и ѡтечѣствѣлюбѣцы ѣдинерѣдни. Вы са старѣете да възвратѣте на народъ-ѣтъ вѣтхж-тж мѣ словѣна глава сосъ оучѣніе-то, соревнѣющѣса кой когѣ да замине въ това великое дѣло. Среѣства-та на това виждѣтѣса многѣ, но истинно-то ѣ ѣдно; оупстрѣвѣте сѣчки-тѣ дѣрѣги, и наипѣче нѣй иждивитѣлни-тѣ, и тогѣ пакѣ нѣй лѣно-то ще да сте не познали. Само-то среѣство, коѣ-то ѣ просѣвѣ-тило, оумдарило, и въ оупѣхѣ ѡвщѣ вложѣло просѣвѣнны-те вѣрѣшпейски народѣ, съ Академіи-тѣ (оучилища-та) на ѡвщегѣворимы-тѣ ѣзыцы на свѣкѣи народѣ. ѡбразѣванѣ-то на ѣзыкъ-ѣтъ ѣдногѣ народѣ, ѡбразѣва и ѡбогачѣва дѣхѣ-ѣтъ тогѣ народѣ. Това казѣва Лѣкъ; това казѣва Кондилѣкъ; това казѣватѣ сѣчки-тѣ прѣмѣдари вѣрѣшпейскѣ. Кѣи-то народѣ не радѣе за ѣзыкъ-ѣтъ си, тоѣ нѣма ѣзыкъ, тоѣ ѣ същѣ нѣмѣ. Чѣжди-тѣ ѣзыцы съ невѣрни толковници; испѣтанѣ-то ѣ сотворило това иждѣствѣно на сѣчки-тѣ народѣ, кой-то съ това пострадали. Само-то оуко среѣство, коѣ-то мѣже да оулдчшѣ и нашѣ-ѣтъ народѣ, ѣ ѣдна малка нѣнѣ Академіѣ, оучреѣдена, (оучреѣдѣнна) на ѣдно прилѣчно мѣсто. Я Академіѣ ѣ ѣдно собрѣнѣ ѡ иждѣченѣ мжжѣ, знаѣжѣ доврѣ Славѣнскѣ-ѣтъ и дѣрѣги чѣжѣ ѣзыцы, не за да прѣподаватѣ оурѣцы и наѣки (не ѣ то спѣсѣ-ѣтъ на оулдчшѣніе-то ни,) но за да ѡбразѣжѣ ѣзыкъ-ѣтъ ни, (то ѣ ѡсновѣніе-то,) да сочинѣжѣ сѣрѣчь Грамматѣкж-тж мѣ, да направѣжѣ словарь-ѣтъ мѣ, да спѣшѣжѣ нѣжны-тѣ оучѣтелны книги, да прѣведѣжѣ ѡ мѣдрѣ-тѣ ѣзыцы мѣгѣодѣчески-тѣ (хѣдѣжѣствѣнны-тѣ) книги, кой-то съ потрѣкнѣ за дѣтѣводѣство-то, да рѣчѣмѣ такѣ, на нарѣдѣ-ѣтъ, начинѣюще ѡ вѣкѣрѣ-ѣтъ и градѣще впрѣдѣ постѣпеннѣ даже до нѣй высѣки-тѣ наѣки; да прѣсѣжѣтѣ Славѣнскѣ-тѣ списѣтели, и ѣ-

днѣ да прѣведѣжѣтѣ на ѣзыкъ-ѣтъ ни, а дѣрѣги да издаѣжѣтѣ съ примѣчанѣѣ и съ ѡв лѣнѣнѣѣ за да мѣже пошѣнѣ да внѣкнѣ въ тѣхѣ всѣкѣ желѣющѣи, и ѡ тѣхѣ да съверѣжѣтѣ ѣдинѣ пѣленѣ и тѣченѣ словарь на Славѣнскѣ-ѣтъ ѣзыкъ, кой-то словарь ни ѣ потрѣбенѣ повѣче ѡ въздѣхѣніе-то; а го немѣмы; да сочинѣжѣтѣ книгѣ, подѣѣющѣжѣ тѣчнѣ по кой спѣсѣвъ трѣкѣ да съ прѣподаватѣ съ плодѣтворѣніе, тѣлѣкѣва ѡвщегѣворимы-ѣтъ нашѣ ѣзыкъ и прѣчи-тѣ оучѣніѣ, кой-то принадлежѣтѣ на прѣсти-тѣ и по дѣлнѣ-тѣ оучилища, колѣкѣ-то Славѣнскѣ-ѣтъ и по гѣрни-тѣ оучѣніѣ, кой-то принадлежѣтѣ на по гѣрни-тѣ оучилища; да дажѣтѣ съ ѣднѣ рѣчь внимѣніе и рѣжѣководѣство на сѣчки-тѣ вѣдѣе на оучѣніе-то, какѣ-то чѣнѣжѣтѣ сѣчки-тѣ прѣмѣдари вѣрѣшпейски народѣ. Това ѣ само-то среѣство, коѣ-то мѣже да стѣри на народѣ-ѣтъ ни ѡновѣ що желѣете вси колѣкѣ-то сте родѣлюбѣви и тѣпли ревнѣтели на Славѣнско-то благѣславѣе; сѣчки-тѣ дѣрѣги съ повѣрѣнны чѣлѣвѣ; пошѣ-тайте сѣчки-тѣ вѣрѣшпейскѣ прѣмѣдарѣ, и не шѣжѣтѣ ви пѣсѣжѣ дѣрѣго, ѡвѣнѣе това. Кѣи-то оуко са рѣшѣ да стѣри това, ще да възѣстави голѣмѣ и вѣченѣ иждѣканѣ (ѡбразѣ и примѣрѣ) на рѣвнѣость-тѣ си, на доврѣнѣ-тѣ си, на вѣзѣмѣрѣтно-то си иѣме."

Ѣдинѣ ѡ ревнѣтели-тѣ на Славѣно-Бѣлгарѣска-тѣ словѣснѣость.

Вышерѣченнѣ-то люкословнѣо за просѣвѣнѣе народнѣо изложѣніе, описѣхѣ спорѣдѣ повѣлѣнѣе-то на списѣтель-ѣтъ мѣ, за коѣ шѣхѣ да изложимѣ и да прѣдѣпоставимѣ ѡвѣзрѣнѣѣ разѣсѣдитѣлни, колѣкѣто за умѣдѣнѣѣ и совѣтовѣнѣѣ-та мѣ любѣнароднѣи, толѣкѣва и за произноснѣо-то правѣписѣнѣе, но прѣдѣпѣтѣхѣ первѣ дѣрѣги нѣкѣой да прѣдѣпѣстави разѣдѣмѣ-ѣтъ си и совѣтовѣнѣе-то си за такоѣва ѡвщѣнароднѣо соствѣзанѣе и ползѣванѣе сосъ ѡвѣзрѣнѣѣѣ и примѣчанѣѣ, па тогѣва а да прѣдѣпѣставимѣ въ разѣсѣдѣнѣе народѣ нашѣгѣ мое ѡ семѣ мнѣнѣе, и умѣобѣвлѣнѣе.

ЩВТИНА (ЧЕТИНА) СВИНСКА.

На 1828 донѣсоха у Янглѣѣ отѣ Рѣссѣѣ и Прѣссѣѣ 1,748,921 лѣтры четѣина свѣнскѣѣ, отѣ кой-то секо вѣлѣкнѣо трѣвѣдѣва да тежѣше най малѣко дѣве зѣрна жѣгѣо. ѡтѣ това мѣжеме лѣснѣѣ да познаѣме, че донѣсохѣсе на ѡнаѣ годѣина 13,431,713,280 свѣнскѣѣ вѣлѣкнѣѣ. Но

понеже се тѣа зимагъ самъ отъ вѣрхъ-атъ на свински-те гдѣркове, а сека свина не може да има повече отъ 7680 влакна, кои-то, секо влакно като тежи толкъва колкѣто две житни зрна, ставатъ сама літра. Свѣдѣва проче, че въ Ршсія и Ирсія закахасе, на 1828-то лѣто 1,748,921 свинѣ питовны и дивы, за испрацанѣ на Англіа самъ.

ОЗОЗРѢНІЕ (призиранѣ)

Славено-Болгарскія Словесности.

(Виждъ на 6, 27 и 93 стран.)

“Славено-Болгарска словесность да се возроди първи и първи требватъ пристойни и способни училища, кои-то са основаніе и корень не самъ на словесность-та, но и на благонравіе-то, на вѣра-та, на гражданство-то, на торговіа-та, на художества-та, на искѣства-та, на живоизобрѣтеніе-то, на изобразителны-а знакъ, на усилѣхъ, атъ въ сички-те добры работы, на благополчїе-то и благоденствїе-то, а най послѣ на името народно и словесно, а не отъ просвѣщенны-те людіе на свѣт-атъ ненави-димо и презрително.” (93-та стран.)

Воистиннѣ това вышеопредѣлено, и благосовѣстно изрѣченіе премъдро е и свято, и като Богодѣхновенно предвозвѣщаніе; защото Славено-Болгарска словесность да се возроди дрѣго никое средство не надлежи и не содѣйствѣва, токмъ училищни-те учрежденїа и ученїа. Человѣкъ е такова начертанїе и направа, кой въ дрѣго нещо не може да успѣе толкъва благополчїю, колкѣто въ основа, кое-то гледа, че, и чѣствѣва (успѣша) вещественно съ съ доказателства и наставленїа. Какво благонравїе и добры окъчанїе знае, като не е наставенъ и наученъ отъ дрѣги или отъ родители, или отъ побчители и наставнищы, или отъ нѣкое благонравно списанїе? Тѣа совершеннѣо благонравни обичай не ставатъ и не совершатсе отъ дрѣга способность, точїю отъ рожкы-те на училища-та. Кои толкъва утвердиха свѣтаа наша вѣра отъ толкъва вѣркове, и кои дрѣги средства содѣйствѣваха толкъва въ вѣрбченни-те наставленїа и пдченїа, колкѣто училищни-те проповѣданїа и наставленїа? То, ако не исповѣдаме нїеи почитаме, сами-те вѣчнопаматни и безсмертни списанїа громогласно проповѣдѣватъ, и увѣрватъ че отъ училищни-те Богодѣх-

новенни наставленїа подтврдихасе и утвердиха, вѣроисповѣданїе-наши наставленїа. Кое дрѣго средство извади и изкави человѣка отъ дивото состоянїе, и отъ вѣдственнѣи животъ, и настави го на человѣколюбовно состоянїе и высокостепенно црствїе? Кое средство, казкамъ, претвори человѣка отъ скотско въ человѣколюбовно, учтиво и гражданско состоянїе? Кое средство постави человѣка на высокостепенно и вѣчнопаматно достоинство и почесть, може ли да се отрече нѣкой и да рече че не са средства-та и рожкы-те на училища-та? Кое средство распространи по секаде търговїа-та? Може ли да рече нѣкой, че не са учителны-те рожкы? Кой непросвѣщенъ и недѣленъ народъ може да распространи търговїа-та си и да умножи, каквото просвѣщенни-те и учени-те народи распространиха по сичка земля притажателна-та (спечалната), и превогата-та си търговїа, и пристигнаха на такваа нейна многоплодна и превожделѣнна полза? Кои дрѣги собственни средства развиха и откриха совершенство-то на художества-та, на живоизобрѣтенїа-та и на совершенни-те за нїхъ искѣства, освенъ училищни-те средства? Защото, като се содрѣжи человѣкъ во училищни-те различни и високоумни ученїа и наставленїа съ различни и полѣзни понатїа и раздѣмы, той тогава не става, благодаренъ и не се запира въ состоянїе, въ кое-то се намѣрѣва, нито па опредѣлава и приключава раздѣм-атъ си, каквото единъ земедеѣлецъ самъ въ оралото си, или каквото единъ швецъ наведенъ и самъ въ дрѣха-та шо шїе приверженъ и опредѣленъ, но като свободенъ, и съ различни понатїа содрѣженъ разсѣждава, смыслюва и намѣрѣва нѣкое ново живоизобрѣтенїе, и искѣсно художество съ кое-то може да живѣе почитенно, благополчїю, спокойнѣо и различнѣо отъ дрѣги-те нехудожественни и ненѣкѣсни хора. Бто причина за удобренїе и умноженїе на художества-та, на искѣства-та и на живоизобрѣтенїа-та, кои-то гледаме на днешнїи денъ въ просвѣщенны-те и учени по свѣт-атъ людіе. Кое дрѣго средство предпоставяла и украсява изобразителны-а знакъ секомъ, и кое дрѣго средство обѣдѣва и оправдава собственнѣи азкы на секїи народъ, освенъ народни-те мѣ училища? Че единъ безъ ученїе и безъ обѣдѣние азкы пристига на таково состоянїе, цото сами-те единоазычницы, като се

разговаратъ пожеждъ си, да не разумѣватъ чистѡ и точнѡ основа що единъ дрѹги мѡ говори, каквото страда на днешній день нашій народъ Болгарскій. Да успе человекъ и да пристигне въ сички-те добрыни, и въ сички-те добры и благодѣтельныя работы не са ли училища-та първи и главни наставничы, и учителя? Тѣ ны подчаватъ всегда многообразныи и съ различныи примѣры: какво да познаваме добротворители-тени; какво да почитаме по старш-те ни и достопочитены людіе; какво да обшчаме по малки-те ни братѣа и сродничы; въ какво почтеніе верховно да имаме священны-те ни и церковныи учителя и дрѹховныи пастыри нашѣа върш; какво покореніе пристойно да показваме въ правители-те, и борды застѣпничы и предстатели нашего упокоенія. Най послѣ даречемъ кое е дрѹго средство що предпоставлава на свѣт-атъ името на единъ народъ прехвално, прехвално, ревнително, вѣчнопаматно, безмертно, словесно, а не безсловесно и отъ просвѣщенны-те людіе ненавидимо и презрительно? Не са ли училища-та най главна-та причина на едно такво има? То е писно и тѣвно, каквото слѣнце-то въ полъдень, че училищныи-те наставленія да доуха и оставиха има пресвѣтло, подражателно, вѣчнопаматно и безмертно во онзы народъ, кой-то ги учреди и устрои.

Безъ всяко сомнѣніе и безъ всяко прекорѣчіе вообще можемъ да речемъ, че училища-та са трердое основаніе и благородливый корень вѣрхъ вообще благихъ и полѣзныхъ дѣлъ человекскихъ. Тѣа училища, като се учреждаватъ, устроаватъ починны и пристойныи, и като се подкрѣплаватъ приличныи и подтверждаватъ, отдаватъ и заплашатъ на предстатели-те имъ мѣздовоздаанія со съзлатни слова написани и во вѣки вѣкѡвъ прехвални, похвални, въ благій примѣръ за потомцы-те наставители, благоподражателни, свѣтли, вѣчнопаматни и прекезмертни. Тѣа училища са таквыа нивы и таквыа лоза, кон, като се уракотѣватъ добрѣи и пристойныи, такваа рожба и такова благоплодіе отдаватъ, кои-то благоплодіа не самы че са предпочтени и многоцѣнны у свое-то симѣсто, и трѣдат се съ голема ревность и съ голема желаніе, но и по секаде на тѣа многопространна сфера мѣр семѣ благопріемни са и предпочтени отъ сичко дрѹго, можемъ да речемъ со всяка дерзость, и отъ

тѣа многопохвалныи и многоцѣнныи камени. Нека оставимъ прочее иносказательное и аллигорическое говоренѣ, и нека говоримъ и речемъ чистѡ и простѡ, че училища-та таквыа плодове и рожкы отдаватъ на предстатели-те и подтвердители те имъ, што рѣдкѡ се намѣрѣва человекъ да ги не предпочита, и ако се намѣри нѣкой да предпочита ношъ-та отъ день-атъ, то може да се намѣри тогава нѣкой и нѣхъ да не предпочита и не желе. Братѣе, като се воспитаватъ чедѣ-та ви, кои-то ви са сердечныи прелюбезныи, и отъ сичко-то ви дрѹго иманѣ предпочтени, като се учатъ, казвамъ, пристойныи и приличныи во училища-та, и като пристигнатъ во благій успѣхъ на благонавыи и просвѣтителныи полѣзныи за дрѹша и тѣло ученія, тѣа тогава не оставатъ въ това состояние, въ кое-то се намѣрѣвате вѣе. Но знамъ тѣва сега че нѣкой ще речатъ, каквото са и обшкновени да говоратъ: азъ неща дѣте-то ми отъ мене повече да знае, стига да надчи колкѡто мене за да записѣва и да прочита писма, а повече ученіе що ще мѡ? и що мѡ трѣбѣва? не ще поплъ да го правимъ, нито дакъ и пр, та да учи многъ и да се предѣва, ученѣ-то не дава хлѣбъ, но . . .

За това самъ принѣженъ по возможностии и колкото ме допѣсѣва тѣва вкратцѣ да отвѣстимъ на таквыа неразѣдани и недокрѣсленныи говоренѣ-та. Съ таквыа разговорки, человекѣ! чинишъ, че се оправдавашъ и подтверждавашъ жестокобміе-то си и невѣжество-то си, а незнаешъ не самъ че лишишъ твое прелюбезное чедо отъ тѡа общій въ секій человекъ небесный за умопросвѣщеніе даръ, но пристигашъ и въ неопрошеный грѣхъ съ това твое мнѣніе и паметъ! Не слѣдвашъ ли, Хрѣстіанине, с. Вваггеліе, че сички-тѣ дары отъ создателя Бога на человека и сичко-то иманѣ, Таланты са, то есть Божіи дарованія, кои-то са преврѣченни отъ Бога секомѣ спорѣдъ различныи образы, комѣ е подаренно богатство превзобилно, комѣ достоинство, сила и пр. и пр. а комѣ чедѣ, и за кои Таланты ще тѣрси Богъ расчѣтъ (сѣлапъ) отъ секого спорѣдъ дарѣ-та мѡ; и благо ономѣ, кой-то умножи дарованіе-то Божіе, а вѣдно и горко на оногѡзы, кой-то ги не уработи и не умножи, но запирасе въ това само што мѡ се сначала преврѣчи. Не противишъ ли се на Божіе промышленіе и дарованіе со съ това твое несмысленно говоренѣ? Богъ ти е даровалъ чедо, дар-

ка най предпочтенна и прелюбезна кое; като си придобилъ съ тѣхсе най голема благодареніе, не си ли длъженъ да го воспитавашъ и да го украсявашъ съ тоа небесный Богоданный даръ? Вто казвамъ, противенъ си на Божіе благоволеніе: дойди въ себеси и смисли добръ, ако да беше Богъ угодно и человекъ полезно да оставаме въ кое се сначала намѣриме состоаніе, щеше ли ты сега да съдишъ успособны и пространны къшы съ дворове широки, градины прекрасны и веселы? Яко не беше природна чода вліанна въ человекъ склонность за по вышестепенно состоаніе, щеше ли ты да излезнешъ отъ пещерны-те каменѣ, отъ колибы-те, и щеше ли да се оттърсишъ отъ калъ и прахъ? Смисли хубаве, па тога извинаяйса и говори тово цюто си обшкновенъ. Като пристигнатъ младиче въ совершенно ученіе, и като познаатъ че са подарены на человекъ многъ дары, и многъ средства, съ кои-то не самъ живѣатъ честны и благополучны, но и величина Божія прославляватъ, и на сичките общо, полезныи и благій примѣръ ставатъ. Изнамѣрватъ хубожеества и жизнотизокрѣтенія, наставляватъ земледѣлцы-те и орачы-те въ совершенство, распространяватъ и умножаватъ тѣрговіа-та. Вто тѣа главны работы, за кои слѣдователны описашемъ каквото требва по пространны, и казашемъ едно по едно какво и цю добро произникнѣва отъ секое; ето, казвамъ, тѣа главны неща, като се одобраватъ и умножаватъ, приваачатъ на отечество-то, слава, почестъ, благополучіе, богатство неизовилно и многочетно, отъ кое-то и сиромашъ человекъ се благополучны устроава, и богатый болѣе и колѣе въ тѣрговіа распространява. Вто величіе божіе преславно и такно; ето владычествующее правительство, и бодрое попеченіе егво ш благоденствій покорныхъ егво людей благодареніе и теплое желаніе.

Слѣдѣва.

Вто какво попеченіе показѣва человекотлюбивѣйшее и крѣпчайшее нынѣшное премѣдаро правительство "Le Sultan ne néglige rien pour assurer à toutes les provinces de son Empire une administration équitable et éclairée ses recommandations à tous les fonctionnaires en font foi. S. M. persuadé que la première source de bien-être et de richesse pour un peuple rési-

de dans la prospérité de l'agriculture du commerce et de l'industrie, V. E. увѣренъ че первый источникъ благоуластныи и богатый за единъ народъ состои въ благополучіе-то на земледѣланіе-то, на тѣрговіа-та и на искѣсни-те хубожеества, et que le bien-être et la richesse entraînent nécessairement l'acroiissement de la population, fait tous ses efforts pour développer ces trois branches de la richesse publique."

L' Echo de l'Orient.

ЦАРСТВО НА МАРОККЪ.

Царство-то на Мароккъ е приморско на сѣверна (полнощна) страна Африканска, на южна страна на Еврѣпа, отъ ко-то се раздѣлава съ морскі-атъ проливъ на Гімбралтаръ, помеждъ 10, и 0 на дължина, и 25, и 40 степени на ширина (виждъ землеописаніе на 1843 издадо, на 154 страна Магосо). При крайморета-та мѣ са чѣдани, кои-то се разкрѣлюватъ надъ две морета: на Средиземно и Атлантійско море, отъ область-та на Оранъ (Алгерска держава) дори до предъ Канарски-те островы. Средиземно море о-предѣлава царство-то камъ сѣверъ, Алгерія (Джезаверъ) камъ востокъ слонца, голема-та пѣстына камъ южна страна, а Атлантійско море къ западъ слонца.

Казѣватъ че има 130,000 мѣла четвероголны поверхность. Многъ планины отъ Атласъ гора, кои-то иматъ вышина до 3000 мѣрш, приключава това царство.

По достословны градове на това царство са: Мароккъ, Фезъ, Могадоръ, Тангеръ, Рабатъ, Тетанъ, Мекінесъ, Дарашъ, Сале, Агадиръ, Каса-Ріанка.

Мароккъ е градъ столный въ плодотосно поле, но на днешній день най повече царь о сѣди у Мекінесъ градъ, стара столицина на Фесско-то царство, гдѣто има една весма прекрасна царска палата, и жители до 60,000.

Мароккъ градъ се направи на 1052-то лѣто по X. и на основа време имаше жители 100,000, а на днешній день самъ 40,000, но совсемъ то има достословны созиданія, кои-то украсяватъ нѣкогаши-а многолюдный градъ, и воспоминаватъ стара-та мѣ слава. Самодержска-та палата е 1500 лакти дълга, и 600 широка, раздѣленна съ многъ высоки направы, и съ широки дворове и градины. Джаміи-те мѣса многъ высоки и прѣчдыны. Боаница има таква цюто може да собере

1,500 воловъ. Има големы ракотилици, гдѣ-то работатъ 1500 челоуѣвъ табачки кожы. Прекрасно-о жълтый шаръ на тыа Мароккиски кожы, свѣтлостъ-та, и дръга-та имъ довршна никаде до сенова не може да се подражае и направи така каквото у Мароккѣ. Не много далече отъ тоа градъ въ големо разстояніе намерѣватъ се развалити, кои-то се именуватъ Тасремѣтъ. Тыа остатки на стѣны, бани, сводове (кемере) и пр., въроатно е че са быле части на нѣкой Римскій или Карундонскій градъ. Пречданъ окаче повѣстѣватъ тѣземци-те за разваленіе-то на тоа градъ почти каквото Омиръ повѣстѣва Трवादско-то разваленіе.

Фезъ или Фезъ первенствуюцій градъ е на Фесска-та держава, но нема таквѣ неща цото да са достословни за описаніе. Жители казвватъ да има до 80,000, кои-то работатъ платна, и Фесове, и продаватъ ги по екаде, именѣми отъ градъ-тъ Фезъ.

У Фесска-та держава приморски градове са: а. Теттанъ при Средиземно море, со съ похваленъ пристанъ (лиманъ), жители тѣдолюбиви и тѣрговци. б. Тангеръ, при проливъ-тъ на Гимралтаръ, со съ пристанъ и тѣрговѣ. Тѣва сѣдатъ Буршпейски Консли. г. Парашъ или Блѣ-Яраишъ, гдѣ-то веше некога разбойническо-то морское ополченіе на Мароккѣ, сирѣчь морски-те хайдѣте. Това нхно морское ополченіе (флота) изгори го Австрийско-то морское ополченіе. е. Сале, гдѣ-то живѣха некогашъ страшни разбойнически люде, кои-то насилюваха и съ грабленіе повреждаваха Буршпейски-те жителства. Среца него е Равадъ, или Ново-Сале, кой-то е при пристанъ-тъ, и има 20,000 жители. е. Ал-Кассаръ, градъ со съ 8,000 жители; въ него се покѣди на 1587 Севастіанъ царь Портогалійскій и погѣки.

Въ царство-то на Мароккѣ приморскій градъ е Могадоръ или Слѣйрахъ, возобновенъ и новосграденъ порадоцимъ на 1760-то лѣто укрѣпленъ со съ окопъ и со съ пристанъ. Тоа градъ Могадоръ, и горереченый Тангеръ, предъ кой-то на 25-й Іюліа Френско-то морское ополченіе (флота) устремисе и со съ тричасное непрестаннъ отъ корабли-те пѣшканѣ сокори кѣпнъ много страни отъ крѣпостъ-та мѣ (калетомъ), и отъ окопн-те мѣ сграды, и катъ се махна отъ тамъ устремисе на Могадоръ, кой-то почти все изгори со съ пѣшканѣ-та, и островы-те мѣ

овлада, но не се знаеще каковъ успѣхъ послѣ направи. Той градъ е най-торговенъ.

У Свесска-та держава градове по значителни са: Тардантъ, митрополѣ на Мароккинска-та Фініческа страна, и ма нѣкои до 20,000 жители, тѣдолюбиви и жизненозакрѣтителны. — Яга дѣръ, когато го имаха Портогалѣ-те именувашесе Сѣта Врѣзъ, има пристанъ во Ѣкеанъ море. — Тагавочъ жизненозакрѣтителный и тѣрговный градъ.

У Тофилетска-та держава са слѣдователни-те: Даровайда, Ирландъ, Ресантъ столица на правителство-то. Таа часть на самодержавіе-то называе отъ тѣземци-те Ведалъ-Слѣ Шеріфъ, че самодержци-те происхождатъ отъ Тофилетски-те царове, кои-то се именуватъ Шеріфе.

Сегашній царь на Мароккѣ е Мхлей-Як-Дераманъ, кой-то е наслѣдникъ на Мхлей-Солімана, вѣйка мѣ, на 1822; видкѣ на Меемеда и превидкѣ на Мшамета; затова Императоръ Мароккинскій увѣдомлавасе и показвасе секога че е отъ Шеріфе.

Повече-то потомци на Меемеда бѣха мѣчителы. На 1757 Мхлей-Сѣдъ-Моамедъ, кой-то се ви со съ Френци-те, Шпаніолн-те и Португаллн-те, не веше до толкѣва мѣчитель, и стана прехваленъ наслѣдователь. Той катъ умре, наслѣдникъ стана, Мхлей-Соліманъ, на 1797; а по него Мхлей Ябдраманъ на 1822.

Жители-те на Мароккинско-то царство са: 8,500,500, различни народове, междъ кои-то Хрїстіане са тѣврде малъ. Мѣсто-то камъ сѣверна и западна страна е тѣврде здраво, и земля-та плододна. По главни-те приходи на Мароккинска-та держава са: мугдали, жито, Гомма, Хѣрмы, древанное масло, соль, злато, сѣкро довыци, овци, мблѣта, скотопитство, конѣ преврадни, ленъ, вълна, овоуца и пр., кои-то са причина на сичкаго-дишна достословна тѣрговѣ, со съ Бурша, Ясѣ и Амерѣка. Поморска-та тѣрговѣ пристига въ година-та до 100 милліона гр. коа най-повече со съ Буршпейнн-те става. Войска има до 15,000 конници (консаздици); но катъ има съ некога влннъ, въ 10 дѣна може да собере 100 тысащи войска орѣженна, приготвенна за бой, и дерзостна, а най-паче коннична-та. А кораблска-та сила на Мароккѣ, не е до толкѣ достопохвална, коа то е 24 корабан, отъ кои-то 12-те са фрегаты и магъ 6,000 войны и искѣсны. Пристани-те (лиманѣ-те) са добре подкрѣпленни, прикрай морѣта-та иматъ по секаде стражи.

ОТЧЕТЫ

Всего в 1911 году
всего в 1910 году
всего в 1909 году
всего в 1908 году
всего в 1907 году
всего в 1906 году
всего в 1905 году
всего в 1904 году
всего в 1903 году
всего в 1902 году
всего в 1901 году

Всего в 1911 году
всего в 1910 году
всего в 1909 году
всего в 1908 году
всего в 1907 году
всего в 1906 году
всего в 1905 году
всего в 1904 году
всего в 1903 году
всего в 1902 году
всего в 1901 году

ОГЛАВЛЕНІЕ.

Мѣсяць Окτωβрій, и Благонравіе	Стран. 97
Запрещенъ бракъ, най голема нужда, Исламство	— 98
Иѣтословіе	— 100
Американска многоцѣнна рѣда, помѣстный сокора	— 101
Сыновно писмо	— 102
Славенска древность	— 103
Повѣсть за святаго Димитрія	— 105
Кое е средство то на просвѣщеніе-то	— 107
Четина свинска	— 108
Окозрѣніе Славено-Болгарскія Словесности	— 109
Царство Мароккѣнско	— 111

Εὐρίσκονται εἰς τὴν τυπογραφίαν τοῦ Κ. Α. Δομιανοῦ Ἀλφάβητάρια Γρηκκῶν συγκαταβατικῆς τιμῆς.

Цѣна за 12-те Единолѣтна предплащанна.

- 1 Патофрангъ въ Смирна.
- 1 Двестолпникъ въ Цариградъ при Г. Ралли X. ПЗ. Маурѣди.
- 6 $\frac{1}{2}$ Рѣбли за Рωссія.
- 3 Рѣвѣе-та за Влахія, Сербія и Боснія.
- 25 Гроша за Фракія Болгарія, и Македонія во Филіппополь при Г. Квостаки Д. Мероветова.